

Impuls - Zo thuis mogelijk

Hoe komen we tot nul (vrijwillig) gesloten plaatsingen?

Online bijpraatsessies 16, 17, 20 april 2026

RET+ BEN
Regionale Expertteams
Bovenregionaal Expertisenetwerk Jeugd
Brabant Zeeland

Jeugdbescherming
Brabant

voor de **jeugd** west
brabant
west

Toelichting

Hier in West-Brabant West werken we allemaal met hetzelfde kompas: 'Handel alsof het je eigen kind is'. Hoe doen we dat als we denken dat thuis even niet de beste plek is voor dat kind? Hoe doen we dat als er geen gesloten plekken beschikbaar zijn, vrijwillig gesloten sowieso geen optie meer is en alternatieven (nog) niet beschikbaar?

Deze vraag kan niemand in zijn eentje beantwoorden. Daarvoor moeten we samen optrekken en dat gaan we ook doen.

Deze sessie is een start van een langer traject met meerdere bijeenkomsten, bedoeld om een *impuls* te geven aan die samenwerking. Niet om oplossingen vast te leggen, maar om samen te duiden te verbinden en houvast te bieden bij de *beweging* naar nul uithuisplaatsingen.

De impuls in de vorm van de bijeenkomsten wordt georganiseerd door Suzanne van Beek (Spring Jeugdhulp), Sanne Holland (Jeugdbescherming Brabant), Nadine Rozenberg (BEN Brabant Zeeland) en Femke Staelens (Zorg Informatie en Inkoop Team, Zi2T). Zo is samen al begonnen in de voorbereiding van de impuls en deze online bijpraatsessies.

Doel van vandaag

- **Presentatie *impuls* Zo thuis mogelijk:**
waarom nu en waarom zo?
- **Helderheid over doel en uitgangspunten:**
Werken aan 0 vrijwillige uithuisplaatsingen *ondersteunen* door ontmoeting, verbinding, inspiratie en samenwerking te stimuleren.
- **Onze vraag aan jou:**
 - Ideeën uitvoering: welk succesverhaal of *best practice* inspireert jou?
 - Help mee: elke partner in de regio vertegenwoordigd bij de bijeenkomsten – liefst vanuit verschillende functies
 - Advies: opbrengsten actieplan maximaal benutten

Agenda

- **Waarom nú een impuls?**

Aanleiding, context, reacties

- **Wat hebben we te doen?**

Wat willen jongeren zelf?

'Handel alsof het je eigen kind is'

Aansluiting op (regionale) opgaven en ontwikkelingen

- **Impuls**

Waar gaat het wel over? En waarover niet?

Doel, acties

- **Wat vragen we van jou?**

Waarom nú een impuls?

Waarom nu?

- **Afbouw gesloten jeugdhulp**
naar 4 bedden (+2 crises)
- **Bestuurlijk besluit**
per 1/1/2026 geen vrijwillig gesloten plaatsingen meer (KOMMA, TENZIJ)
- **Beweging van 0**
Richting 0 uithuisplaatsingen in 2030
- **Alternatieven nog onvoldoende beschikbaar**
maar wel nú nodig voor 9 van de 13 jongeren die vrijwillig gesloten geplaatst zijn.
Vallen zij onder de KOMMA, TENZIJ?

Reacties op besluit 'o vrijwillig gesloten plaatsingen'

Opgehaald in de aanloop naar deze online sessie

Bedoeling

- Steeds verplaatsen is schadelijk voor een kind
- Kinderen die 'niemand wil', verdienen beter
- Het is niet altijd slecht

Professionele ruimte en veiligheid

- Wanneer is het KOMMA, TENZIJ?
- Als ik vrijwillig uit huis plaats, kan het echt niet anders
- Anderen besluiten, maar IK draag het risico
- Begrijpen managers en bestuurders mijn uitdaging?
- Kans, urgentie om het voor elkaar te krijgen
- Hóe dan?
- Wat doen we met de grotere risico's op onveiligheid?
- Dit vraagt veel lef van professionals

Systeem en afspraken

- Wat mag er wél? (Pleeggezin? Respijtzorg? Netwerkplaatsing?)
- Alternatieven!
- Benutten we processen en regels maximaal?
- Weten we precies genoeg: voor wie is wat nodig?
- Dekkend zorglandschap nodig
- Gemeenten overschrijden zelf aantal ingekochte bedden (Almata)
- Klem GI: wat de rechter zegt en de regio wil

Wat was je reactie op het besluit?

'o vrijwillig gesloten plaatsingen'

Sessie
16 april

- Onmogelijk
- *Anders denken*
- Het is een mooi doel maar we missen passende alternatieven
- *Uitdaging...*
- Ambitieus, inhoudelijk sterk, maar in praktijk moeilijk. Maar we gaan aan de slag.
- *Een uitdaging hoe dit vorm te geven*
- Ambitieus
- *Dat wordt een lastig verhaal, maar we (SIVZ) willen graag meedenken en meedoen.*
- Goed uitgangspunt, maar vraagtekens bij de haalbaarheid (gezien de huidige alternatieven)
- *Hebben we geleerd van andere extramuraliseringsopgaven?*
- Dat wordt dan alternatieven ontwikkelen
- *Nog minder begrenzing*
- Prima uitgangspunt maar primair moet er wel gekeken worden naar mogelijkheden om eerder in te kunnen grijpen en zal er een meer integraal aanbod moeten komen waarbij school e.d. ook betrokken worden. Risico gedrag moet expliciet geduid worden
- *Creatief denken*
- Een goede ontwikkeling maar eigenlijk in samenwerking moeten we proberen preventieve expertise in te zetten om deze plaatsingen te voorkomen
- *Andere mogelijkheden bezien voor vrijwillige plaatsing dan gesloten plaatsing*

Wat was je reactie op het besluit?

'o vrijwillig gesloten plaatsingen'

Sessie
17 april

- Inhoudelijk sterke beslissing. Uitdaging om met alle partijen naast elkaar te blijven staan ipv tegenover elkaar.
- *Samenwerking zal essentieel zijn*
- Interne reacties: Waar moeten wij dan met de kinderen naartoe waarbij rechter heeft bepaald dat gesloten plaatsing nodig is?
- *Praktijk is weerbarstiger dan de theorie*
- Helder, heel duidelijke opdracht. Maar dat wordt zeker gedoe!
- *Open blijven staan voor 'anders dan anders'*
- Eens met het feit dat je kinderen niet gesloten wil plaatsen. Maar wat als het niet anders kan? Zijn er voldoende alternatieven? (dekkend zorglandschap?)
- *Wat wordt er van iedereen verwacht? En wat kun je daar op kleinere schaal ook in betekenen?*
- Waarom in dit tempo? Hebben we goed nagedacht over alternatieven? Wat doen we met kinderen die 'echt' de veiligheid van een gesloten plaatsing nodig hebben? Dat betekent ook maatwerk, wat gaat dat wel niet kosten? enz enz
- *Het roept/riep bij mij op dat we elkaar in het zorglandschap nog steeds niet goed vinden; dat versnippering aan de orde is, de lijnen moeten korter; we kunnen in de samenwerking het 'open veld' echt nog meer aan elkaar verbinden en benutten (Prezent wonen wordt hier een mooi voorbeeld van)*
- Wel ingewikkeld om alleen gemeenten de schuld te geven voor het overschrijden van het aantal bedden. De afbouw was beoogd mét opbouw en ombouw alternatieven. Hoe ga je om met je (samenwerkings)partners.

Wat was je reactie op het besluit?

'o vrijwillig gesloten plaatsingen'

Sessie
20 april

- It's all about balance
- *Een mooie kans om het anders te doen!*
- Goed uitgangspunt.
- *Goed uitgangspunt, maar inderdaad hoe dan??*
- Als we maar naast elkaar ipv tegenover elkaar kunnen blijven staan...
- *In de praktijk niet haalbaar. Er zijn kinderen die echt beschermd moeten worden en dat niet kunnen in een open setting.*
- Zeker een mooi idee, maar hoe ga je om met jongeren waarvan nu wordt ingeschat dat ze het echt nodig hebben.
- *Met wie gaan we het anders doen? En hoe betrekken we het gezin hierin, ook die moeten mee in lef tonen.*
- Helemaal mee eens, maar dit roepen we al heel lang. Wat gaan we nu echt anders doen?
- *Heppie thuis in Geldrop-Mierlo is een mooi voorbeeld*
- Wanneer gaan we breder kijken naar het hele sociale domein (participatie, wmo)? Problematiek jeugdigen is heel vaak reactie op gezinsdynamiek

Wat hebben we te doen voor 0 vrijwillig gesloten plaatsingen?

- Luisteren naar jongeren
- Kaders en handvatten regio benutten
- In samenhang met andere opgaven

Korte film 'Geen kind meer gesloten'

Amarinde, Amon, Nikki en Romée vertellen in deze film (BEN, 2024) over hun ervaringen met gesloten jeugdhulp. Over wat hen niet heeft geholpen: het gevoel van onveiligheid, uitzichtloosheid, eenzaamheid en machteloosheid.

En over wat wél hielp: nabijheid, perspectief, vertrouwen en ruimte.

We zetten de film niet online vanwege de privacy van de jongvolwassenen. Wil je de film zien of gebruiken in een bijeenkomst? Mail Nadine Rozenberg (Strategie en Communicatie BEN) via nadine@opendeuren.nl

Nabijheid, perspectief,
vertrouwen, ruimte...

Daar heb je toch geen 'gesloten' voor nodig?

'Daar heb je toch geen 'gesloten voor nodig'?

Nabijheid, perspectief, vertrouwen, ruimte (om jezelf te zijn)

Sessie
16 april

- Bevestigt de ervaring die we hadden met het verbindingsteam...vraagt een lange adem
- *Wat nodig is, kan feitelijk in elke setting geboden worden.*
- Wat nodig is (aandacht, erkenning en herkenning) moet vooral in een veel eerder stadium geboden worden...
- *Prezent Wonen (onvoorwaardelijk wonen) gaat dit bieden*
- In al die aandachtspunten, is het belangrijk dat we denken vanuit de professionals. Wat hebben onze professionals nodig om naar deze beweging te kunnen handelen?
- *We missen dan juiste hulp wat passend is*
- Na complexe start in de jeugdhulp staan jongeren meer in de overlevingsstand en zijn ze minder ontvankelijk voor nabijheid etcetera. Dan eerst weer vertrouwen winnen.
- *Problemen jongeren raken aan meer dingen: onderwijs, armoede, opvoeding, ook aanpakken in samenhang.*
- Knuppel in het hoenderhoek en impopulaire uitspraak: We missen ook de verdraging dat niet alles 'te repareren is' en niet alles is de verantwoordelijkheid van overheid of jeugdzorg.
- *Mogelijk moeten we ook niet altijd denken dat er zaken kapot zijn, maar dat mensen verschillende capaciteiten en kwaliteiten hebben die een plaats hebben in onze samenleving. Daar moeten we mee omgaan.*
- Veiligheid voor de medewerkers die zorg bieden is ook belangrijk
- *Klopt. Vandaar mijn oproep om vanuit de professionals te denken. Wat is er nodig om naar deze beweging te kunnen handelen?*
- Nabijheid, perspectief, vertrouwen en ruimte: ja. Maar ook grenzen en kaders stellen en ouders en jongere inzicht geven in de consequenties van hun gedrag.
- *Leren van organisaties: handelingsperspectief van Almata, in samenwerking met politie en OM opgesteld.*
- Preventie is laatste jaren juist uitgekleed. Andere keuzes nodig.

‘Daar heb je toch geen ‘gesloten voor nodig’?

Nabijheid, perspectief, vertrouwen, ruimte (om jezelf te zijn)

Sessie
17 april

- Wat deze jongeren aangeven nodig te hebben, kan in elke setting volgens mij... Beginnend bij thuis!
- Het zijn uiteindelijk de professionals die het moeten doen. Zij zijn ons 'werkkapitaal' (bedoel ik echt positief). Wat zij nodig hebben, moet uitgangspunt zijn. Tegelijk vraagt het ook dat professionals reflectief kunnen/durven zijn. Een kritische noot of een andere suggestie in een casusbespreking is geen aanval op de persoon of een afkeuring van de professionaliteit.

'Daar heb je toch geen 'gesloten voor nodig'?

Nabijheid, perspectief, vertrouwen, ruimte (om jezelf te zijn)

Sessie
20 april

- Wat deze jongeren nodig hebben, is basis. Dat moet/kan in elke setting gegeven worden. Beginnend bij de thuissituatie.
- *En in die thuissituatie, met deze problematiek, is alleen inzet van jeugd lang niet altijd voldoende*
- Daar zit ook het verdragen in dat niet alles oplosbaar is en dat niet de professional of de overheid verantwoordelijk is voor de malaise.
- *Voor moeilijke besluiten is het wel van belang dat de professional voldoende steun krijgt en dit een gezamenlijk afgewogen besluit is.*
- Precies. Juist op dat moment is het belangrijk elkaar te steunen ipv naar elkaar wijzen en de verantwoordelijkheid proberen heen en weer te schuiven.
- *Juist ook vanuit management en bestuur.*
- Wat mij puzzelt is hoe je een overbelast netwerk ook serieus neemt in als ze zeggen "we kunnen niets meer betekenen, de rek is eruit" maar je wil ook een beweging maken. Daarnaast de aandacht voor de broers en zussen hierin, wat voor effect gaat het voor hen hebben.
- *Wie bepaalt wanneer een netwerk overbelast is? En ontslaat dat 'het netwerk' van de verantwoordelijkheid om er toch iets mee te moeten?*
- Ik vind verdragen heel lastig als ik een meisje van 13 jaar heb, wat thuis om meerdere redenen niet veilig is. Die op geen enkele open groep meer welkom is en drugs gebruikt en zich 's nachts prostitueert op Hoog Catherlijne.
- *Wat mij dan helpt is een zorgaanbieder in een open setting die langdurig betrokken is en blijft proberen.*
- Klopt! Daar moeten we iets mee. Present wonen wil dit wel bieden.
- *Hoe moeilijk ook, soms is het wat het is.*
- Het is niet ineens de maakbaarheid en verantwoordelijkheid van zorgaanbieder, jeugdprofessional of gemeente...
- *Als het gaat om onderzoeken van het bredere netwerk: benut de expertise van een organisatie als Vigere!*
- Eens en dat hoeft ook niet altijd te leiden tot een plaatsing. Kan ook tot een andere vorm van ondersteuning leiden.

‘Handel alsof het je eigen kind is’

- ‘Zo thuis mogelijk’
- Regiovisie

Normaliseren

De expertise onderwijs en jeugd verbinden

Samenwerken

Veiligheid

Toelichting

Handel alsof het je eigen kind is een waarde in onze regio. Een waarde die oproept tot mensgericht werken. Met de overtuiging dat nieuwsgierigheid, open communicatie leidt tot verbinding en effectieve samenwerking met gezinnen en jeugdigen.

- *Zo thuis mogelijk* = visie op wonen. Opgroeien doe je thuis.
- *Normaliseren*. Belang van doorgaan gewone leven. Ouders en jeugdige centraal stellen. Anders kijken. Het streven naar nul uithuisplaatsingen volgt direct uit het kompasprincipe om consistent het belang van kind en gezin centraal te stellen.
- *Onderwijs* belangrijk onderdeel van het gewone.
- *Samenwerken*. We doen het wel, maar er is meer nodig. Het vereist een gezamenlijke verantwoordelijkheid met kennis van elkaars rollen en belangen. Door die samenwerking te versterken ontstaat er ruimte voor een lerende organisatiecultuur. Door te reflecteren, *best practices* te delen en continu verbeteren. Hierin zetten we al mooie eerste stappen door de inzet van leersessies.
- *Veiligheid*: inclusief anders kijken naar veiligheid en veiligheidsrisico's. Expertise komt samen in het VeiligheidsTeam.

Samenhang met andere opgaven en ontwikkelingen:

- **Ketenbreed leren 2022**

Onderzoek Ondersteuningspunt (2023) bevestigt beeld

- **Beweging van 0**

- **Hervormingsagenda Jeugd**

- **Om- en afbouw JeugdzorgPlus**

Rijk: 0 gesloten plaatsingen in 2030

- **Transformatie residentiële zorg en wonen**

Indien niet thuis, hoe dan zo thuis mogelijk?

- **Versterking van de analyse in de toegang**

en implementatie Gedeelde Verklarende Analyse (GVA)

- **Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming**

Toelichting

- Onze impuls *zo thuis mogelijk* sluit aan bij landelijke en regionale opgaven die dezelfde richting aangeven. De **transformatie van de residentiële zorg** vraagt om het terugdringen van verblijf en het anders organiseren van de zorg voor kinderen en gezinnen. Wanneer verblijf nodig is, verschuift de **opgave wonen** nadrukkelijk naar **kleinschalige en gezinsgerichte behandel- en verblijfvoorzieningen**, zo normaal en dichtbij mogelijk.
- Het onderzoek **Ketenbreed Leren (2022)** laat zien dat kinderen vaak in zware vormen van zorg terechtkomen door late signalering, versnipperde hulp en een onvoldoende gedeeld begrip van wat er speelt. Dit onderstreept het belang van **datagestuurd werken** en leren van patronen in de keten. Daarom zetten wij in op **versterking van de analyse in de toegang** en de **implementatie van de Gedeelde Verklarende Analyse (GVA)**, zodat beslissingen over hulp en veiligheid beter onderbouwd, gezamenlijk en met het gezin worden genomen.
- Deze beweging past bij het **Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming**, waarin eerder, samen en rondom het gezin wordt opgetreden om onveiligheid te verminderen en scheiden van kind en ouders zoveel mogelijk te voorkomen.

***Zo thuis mogelijk* is daarmee geen losse ambitie, maar een logische uitwerking van deze samenhangende opgaven.**

Wat hebben we te doen?

- **Voor 9 jeugdigen alternatief voor 'vrijwillig gesloten' (nov '25)**
- **Doorstroom vanuit gesloten bevorderen**
- **Meer alternatieven voor (vrijwillig) gesloten**

dekkend zorglandschap

- **Streven naar 0 uithuisplaatsingen**

Definitie Nji, alle plaatsingen buiten het biologisch gezin

Wat is de Impuls?

*Zo thuis mogelijk - Hoe komen we tot nul
(vrijwillig) gesloten plaatsingen?*

Impuls = 4 fysieke bijeenkomsten

- Voor: uitvoerders (jeugdprofessionals en jeugdbeschermers), verwijzers, lokale aanstuurders, managers, bestuurders van gemeenten, zorgaanbieders, ervaringsdeskundigen en partners in de regio West-Brabant West
- **Alle perspectieven aan tafel**
- **Begrijpen en begrepen worden als basis voor samenwerking**
- **Inspirerende verhalen en *best practices***: zo kan het ook
- Huiswerk voor periodes tussen de bijeenkomsten
- **23 juni, 9-13 uur, Huis van Roosendaal (gepland)**
- oktober, jan 2027, maart 2027 (nog te plannen)

Doel Impuls

- **Maak elkaar sterker.**
Ieders expertise, netwerk en bevoegdheid is nodig om samen sterk te staan. Niemand kan dit alleen.
- **Anders kijken, anders denken, anders doen.**
Gezamenlijk ontdekken en ontwikkelen hoe het nog méér kan: meer alternatieven en vaker de keuze voor niet uit huis
- **Bewustzijn:** veiligheidsgaranties en risicoloze oplossingen bestaan niet. Hoe dragen we samen de consequenties? Hoe maken we alternatieven zonder vrijheidsbeperking mogelijk?
- **Maximaal gebruik maken van wat er al is.** Aanbod, mogelijkheden binnen inkoop, regels en procedures.
- **Beweging!** Die ontstaat in het dagelijks handelen en de keuzes van professionals, managers, beleidsadviseurs en bestuurders. De impuls biedt ondersteuning om die keuzes samen bewuster, zorgvuldiger en met meer rugdekking te maken.

23 juni inspiratiesessie

- **Programma in de maak**

In samenwerking met Spring, Jeugdbescherming Brabant, BEN, het Vergeten Kind en OZJ Ondersteuningsteam Toeslagenaffaire

- **Focus op contact, verbinding, randvoorwaarden**

Verkenning vanuit verschillende perspectieven: wat vraagt 'o vrijwillig gesloten plaatsingen' van jou? Verhalen en ervaringen vanuit verschillende perspectieven. In gesprek over randvoorwaarden: welke randvoorwaarden zijn nodig om te doen wat van jou gevraagd wordt? Hoe kun jij bijdragen aan het creëren van die randvoorwaarden? En wat heb jij daarvoor van anderen nodig?

- **Huiswerk: opbrengst toepassen in het dagelijks werk**

Sessies okt, jan, maart

Af te stemmen op de behoefte uit het werkveld en op de opbrengsten van eerdere sessies.

Sessie 2, okt. Focus: de inspirerende praktijk, patronen.

Inspirerende verhalen en ervaringen uit de praktijk: goede alternatieven, anders kijken naar en omgaan met (on)veiligheid. Waarom werkt het? Bewustzijn van patronen die ons helpen en niet helpen om goede alternatieven te ontwikkelen, gebruiken en uit te bouwen. Verkennen: waar zit ruimte om iets anders te denken en te doen?

Sessie 3, jan. Focus: De inspirerende praktijk, ontwikkelen. Hoe werken we in de regio aan het creëren van de juiste randvoorwaarden? Wat doen we? Waardoor lukt het al wel? Waardoor nog niet. Successen vieren en lessen leren.

Sessie 4, maart. Symboliek, resultaten.

Samen in beeld brengen: waar staan we nu en hoe ver zijn we al gekomen? Gezamenlijke belofte: we blijven streven naar 0 gesloten plaatsingen en naar 0 uithuisplaatsingen!

Onze vraag aan jou

- Ga je komen op 23 juni? [Meld je aan via deze link](#)
- Help mee: elke partner in de regio vertegenwoordigd bij de bijeenkomsten – liefst vanuit verschillende functies. [Deel deze info met je management en bestuur!](#)
- Voor de uitvoering: deel inspirerende verhalen en *best practices*: zo kan het ook. [Mail femke.staelens@zi2t.nl](mailto:femke.staelens@zi2t.nl)
- Doe mee aan de denktank. Adviseert: met welke ‘huiswerk’ kunnen we de opbrengsten van de sessies maximaal benutten om 0 vrijwillig gesloten plaatsen waar te maken? Interesse? [Mail femke.staelens@zi2t.nl](mailto:femke.staelens@zi2t.nl)

Tot 23 juni!
Aanmelden

RET+BEN
Regionale Expertteams:
Bovenregionaal Expertisenetwerk Jeugd
Brabant Zeeland

Samen veilig
Jeugdbescherming
Brabant

voor de **jeugd** west
brabant
west